Ն. 4167 1879, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ · 22 ՇԱԲԱԹ Ա. ԻՐԹԼԻԻ ԵՒՐՄԻՆՃԻ ՍԿԻԶԲ Ա.ԼԱՖՐԱՆԿԱ. 4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ Ա. ԻՐԹԼԻԻ Ն. 4167

ԳԻՆԸ

Իսթանպոլ իչի՝
Պիր սէնէ, 10 մէճիտ
Ալթը այ, 5 „
Իւչ „ 2 ½ „

Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, 12 մէճիտ
Ալթը այ, 6 „
Իւչ այ, 3 „

Բոսթա իւճրէթի պիրէ այիտ տիր։

Պիր նիւսխէ 1 դր. մէճիտ

Մասիսի Աղաւնի

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի սէֆհա իչին սա թըրը 3 դր։ Իքինճիսէֆհա 2 դր։ Իւչինճիսէֆհա 1 դր։

Դրան սրբասքնա գանու

Ֆաթմա Սուլթան հազրէթլէրինին, Պաղը Սէրասքերի ճիվարբնտա քեսյին դօնոգլարբնը տէվլէթէ ֆէրաղ վէ թէրք սուլուրմուշ օլտուգլարբնը, վէ Նուրի բաշա հազրէթլէրինէ չէհրի 10 պին ղշմաաշ թախսիս գելբնտրգընը էսսէլամ ղաղէթասը եաղբեօր։

—Էմիրկէն մէքթէպի խօճասը Ահմէտ էֆէնտինին ադայիտինճէ պաղը կէօնա պօզուգլուգ կէօրիւլմիւշ օլտուղունտան, խթիխթադ օլընմադ իւզրէ, Իսթանպօլ դատբէրգը սայիրէսինտէ թէվզբֆ խակիմիշ օլտուղու իշիտիմիշ տիր։

—Իւչ տէօրթ կիւն մուդատտէմ Ֆիւշիւք չէքմէճէտէ սաքին տէվլէճի Թանաշբն խանէսինի օն պէշ միւսէլլահ ատէմ պատբզ մէրդումնան ադճէ թալէպ էթմիշլէր, վէ մէրդում նադտ ադճէսի օրմանբզ եալընբզ տէվլէրի օլտուղունու սեոյլէմիշ իսէ տէ, մէրդումիր իւզէրինէ հիւճում իլէ, քէնտի վէ եանընտա պուլունան արգատաշընը պօզմուշլար, վէ անբն իւզէրինէ էհալիտէն պիր խայլի քեսան թօբլանբզ մէրդումիարա հիւճում էթտիքլէրինտէ, մէրդումնն սիլահա տավրանարադ էհալիտէն պիր գաչընը եարէլէտիքլերի հալտէ դաչմբշլար տբր։ Պունլարբն տէրատէթ օլընմալարը իչին արդալարբնտան միւթէատտիտ դօլլար չբդարբլմբշ տբր։

—Անթինա ղաղէթալարբնտա օդունտուղունա կէօրէ, Օսմանլբլար հուտուտ իւզէրինտէ, եաղբնտա հարպա միւպաշէրէթ օբնաճադմբշ կիպի թէտարիքնտբ ատքերինէ իճրա էթտիքլերի միսիլլու, էսպապը հարպիէտէն նաչի պաղը օրմանլար էհրադ էթմիշլեր վէ գալէպարտա երզադ վէ միւհիմմէթը հարպլինէ պբրադմբշլար, վէ խաթթբ հուտուտ պօնբնտա խթիհբնամէթ ինշա էթմիշլեր տիր։

Թէսալիա վէ էրիրօսատա հայտուտլբգ տէվամ էթմէքտէ տիր։ Թրհալա ատհապը սերվէթինտէն պիր պէյ հայտուտլար թարաֆբնտան տերատէթ օլընմբշ տբր։ Պունլար մէրդումու սալը վիրմէք իչին 115 պին ֆրանգ թալէպ էթմէքտէ տիրլեր։

Սօն բօսթա էլէ ատրպէճբմբզ էրզրում ղաղէթալարբնտա կէօրիւլէն թէլէկրաֆնամէլէր տիր։

Աթինա 26 սեպտ.

Դրալ հազրէթլէրինին մէմալիքի էճնէպիէեէ վուգու պուլաճագ սէյեահաթը, մէմալիքին ահվալը հաղբրէսի սէպէպի իլէ դաթիէն թէէխիր օլունտու։

Եունանիսթան սէվահիլի մուհաֆազասը իչին եէնի պիր ուսուլ պուլմագ իչին պիր գոմիսիօնը մախսուս թայէին օլունտու։

Պէրլին, 23 սեպտ.

Թակպլաթ ղաղէթասը աթիտէքի թէլէկրաֆնամէյի նէշը իտիեօր.

Կէչէնտէ Ռուսիա հիւքիւմէթի, Իթալիա իլէ պիլ իթթիֆագ, Մբսբը իսարէսինին, միւխթէլիֆ պիր դոմիսիօնը թահթը նէզարէթինտէ պուլունմասընը թէքլիֆ էթտի։

Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, թէտպիրը մէդբիւրէ մուվաֆագաթ իտէմէդ իսի, չունքի, կիւնիւն պիրինտէ Հինտիսթան թարաֆընտան մէնաֆիի թէհլիքէտէ պուլունասլիը, վէ Ասիաեա Սիւէյշ թարիգի իլէ ասքէր կէօնտերմէսինէ էնկէլէր չբդարբլասլիը իտի։

Լօրա Սալիսպրի, Ռուսիանբն մէդբիւր թէքլիֆինի ըէտտ իլէ, տիւէլբ սայիրէնին միւտախէլէսի օրմագսբզբն, անճադ Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա վէքիլէրինտէն միւրէքքէպ պիր նէզարէթ (գոնֆրօլ) գոմիսիօնը թէէսիսինի թէքլիֆ իչին միւսիւ Վատինկթօն, պիր թարաֆտան Ավսթրիա վէ Ալմանիա էլչիլիգադբնա, վէ տիկէր թարաֆտան, Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա էլչիլիգադբնա միւսայիտ կէօրիւնիւեօր իսէ տէ, Կօրչագօֆբն թէքլիֆինէ պիւսպիթիւն գարշը տբր։

Լոնտրա, 23 սեպտ.

Ալիքսանտէն ալընան միւխթէլիֆ թէլէկրաֆնամէլերտէն անլաշբլբբընա կէօրէ, տիւն Շաթիւրիարատան ճիվարբնտա Մանկօլար, Ինկիլիզլերին քիւլիեէթիմիւհիմմաթը հարպլիէսինի եաղմա էթմիշլեր տիր։

Լոնտրա, 23 սեպտ.

Մէնպաի մէվուգատէն ալաբզբմբզ խապէրլերէ կէօրէ, Ռուսլար մէրքէզի Ասիատա քէմալի աճէլէ էլէ իլերլեէօրլար իմիշ։

Հինտիսթանբն մէմուրինի ասքէրիէսի տախի քէնտի թարաֆլարբնտան, հարպիեէ նաղբրբնտան խալբգլարբը էմր իւզրէ, Հէրաթա դարշը հարէքէթ իչին պէօյիւք հաղբրբգ կէօրիւեօրլար։

Թէէմին էյլէտիքլերինէ կէօրէ, Ռուսիա հիւքիւմէթի, Ասիատա մուալլագատա օլան պաղը մէսայիլին թէմիսի իչին միւզաքերէեէ կերիշմէքլիի Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինէ թէքլիֆ էթմիշ տիր։

Ռուսլարբն, Իրան մէմալիքինտէ իճրա էթտիքլերի էնթրիգալար, թէհերանատա մուդիր Ինկիլթէրրա էլչիսինին կէօսթէրմէյի սէպաթը սաեէսինտէ սէմերէսիզ գալբեօր։

Լոնտրա, 23 սեպտ.

Պոմպաիտէն ալընան թէլէկրաֆնամէլերին պէեանբնա կէօրէ, ժէնէրալ Բոպերթսբն ֆիքրդասը, պու քերրէ սեվգ օլունան 8 պին նէֆէր ասատքերի իմատիէ իլէ իզմալ օլունուպ ճէման 15 պին նէֆէրէ իպլաղ գելընմբշ տբր։ Ցէվէ պուլունմատբզբնտան, միւհիմմաթ վէ մէքթուպաթ նադլինճէ կիւճլիւք չէքիլեօր իսէ տէ, պու քերէ Պոնպայ վէ Մատրաստան պիր գաչ պին տէվէ կէօնտերտիլէր։

ՆԷՎԻՅԷ

Մարսիլիա ղաղէթասընտա օդունմուշ տուր.

Պու սապահ Լիլ շէհրինտէ տէհշէթլի պիր մէնզարէ վուգու պուլմուշ տուր, չէօյլէ քի, Ցիւվիլէ իսմինտէ պիր տուլ դասքն 48 եաշընտա օլտուղու հալտէ, պիր ժանտարմա իլէ էվլէնիր։ Նէքահատան սոնրա, կէլին կիւվէյի Շաթօ-Ֆինոնտու իզամէթ էթմէք իւզրէ Լիլ շէհրինի թէրք իտէճէքլերի սբրատա Շէսբէթնամընտա 2½ եաշընտա պիր պէքսար կէլին իլէ վէտալաշմագ իւզրէ եանընտա եանաշբզ բուդասընը ալմընտա սադլամբշ օլտուղու ուսմուրաեբ կէլինին դէբրմալաղընա սաբբար վէ պատէհու ուսթուրա իլէ քէնտի դէբրմալաղընը քէսիպ թէսլիմի բուհ իտէր։ Կէլին տախի, տիւմիւն բուպալարը կիյինմիշ օլտուղու հալտէ, պիր դաչ սատթ սոնրա միւթէսսիրէն վէֆատ իտէր։

Իչ պու ճինայէթի դբսդանճլբգտան նէշէթ էթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵԱՆԵԱՏԱՆ ՄԻԼԹՈՒՊ

Եանեա, 22 ամբոստոս 1879.

Զէնտ սէնէտէն պէրու Եանեա վիլայէթինտէ հասպ էլ գատէր պուլունտուղում էճիլտէն, պուրատա օլան միլէթատշլարբմբզ հաղբնտա հիչ պիր տիւրլու էսէֆ օլունմատճադ հալ միւշահատէ իտէմէտիմ, ֆագաթ, հէյլ պուկիւնլէրտէ վուգու պուլան պիր հալ ճիւմիէսինի պատարբտբզբնտան, էկէր պունու տա նէշր ու իլան էթմէզ իսէմ, ճիւմիէ Ռում ղաղէթալարը իհթիմալ տիր քի եալան եանլբշ թարիֆ իտէճէքլերինտէն, ըէճա իտէրիմ ղաղէթայի միւթէպէրինիզտէ տէրճինէ պիր քէօշէճիք իհսան իտէսինիզ։

Հովուեան իսմինտէ 45–50 եաշընտա պիր երմէնի (1) պուրատա կէլիպ հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իտէրէք, Միւսլիման օլաճաղընը պէեան իլլէտիքտէ, մէճլիսի իտարէ տախի երմէնի քիլիսէ օրմատբզը ճիհէթլէ, մէրդումու Ռում տէօրթու էֆէնտիյէ կէօնտէրտի քի, էկէր թէշվիգ խորմէսի միւմքին իսէ իթսին տէյի։ Միւմանիէյհ պունու կէօրսիւքտէ, վէ երմէնի օլտուղունու անլատբգտա, հիւքիւմէթէ ճէվապ վերտի քի, «պիզ զաթէն երմէնիլէրի Խրիսթիան թանբմանբզ, նիճէ՞ թէշվիգ իտէլիմ» տէյի։ պունուն իւզրինէ մէրդումու կէօթիւրիւպ Միւսլիման իթթիֆագլար կիթտի։

* * *

ՀԱԼԷՊ

. . . Խմբագիր Ա. Մ–ճ,

Քաղքիս ազգային վիճակը շատ յուսալի է։ Առաջնորդական փծուն խնդիրմբ և մի շատ ազգական կռիվներ ժողովրդեան ոյժը բոլորովին ջլատեցին երկու տարիէ ի վեր և զայն մեսելութեան մէջ թողուցին։ Մինչդեռ Պոլիս և դաւառները շատ սեղ ազգային յառաջադիմութեան համար մեծ շարժում մը կ՚տեսնուի, կրթութիւնք ծաւալելու համար քնկերութիւններ կը

(1) Էսէֆ իտէրէք սեոյլերիզ քի, պու ատէմ սկսպէլլի, պաղէն ղաղէթամբղտա մէքթուպարը կէօրիւլէն Հովուեան Յովհաննէս օղմաբ տբր։

ՄԱՏՄՈՒԱԶԷԼ ՏԸ ԲԷՐՎԼԷՆ

(83)

օրատա, Ամէրիգաեա կիսէճէք օրան սէֆինէլէր հադբնտա մնլումնմթ ալասլէճէկլինի մէմուլ էթմէքտէ իտի։

Մալիմ տիր քի, Բէմպէօֆ վէ Սէն–Նաղէր շէհիրլերի, Լուար նէհրինին այնի թարաֆբնտա օրմատբզլարբնտան, Օլիվիէ, Մանթուար շէհրինի կէչտի, վէ Տօնժ Նամ քիւչիւք շէհիրտէ տուրուպ, վէ հայվանընը պիր ախբրատա պբրադարադ, մահէլի մէղզուրտէ տահիհէն պիր տէնիզ դօլու դատար վտսի օրանէհրի կէչէպլիմէք իւզրէ պիր սանատալ արատբ, վէ պիր խայլի ֆայտէսիզ թահարբլինմթտան սոնրա, նիհայէթի պիր պալբդճբ պուլտու քի, մէրդում ճիւղի պիր իւճրէթլէ, Օլիվիէյի նէհրին օղ պիր թարաֆբնա նագլ էթմէքտէկի տէրիւհատ էթտի, վէ ֆէլ հադբգա պիր սատթ դատար դամբը մէսաֆէ իլէ, Տինորանընը զէվճինի սաղ վէ սալիմ տուրէթտէ Բէմպէօֆ քէօրֆէղինէ չբդարբը։

Օլիվիէ դարատա չբդար չբդմաղ, մանիւմանթը մանթլուպէյի խթիհատէ իսպթիատար պիրլէ, Ռիշլիէօ նամբնատա իւչ տիրէքլի պիր Ֆրանսբզ սէֆինէսինին, իւչ կիւն սոնրա Դաղդամատա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէկինի խատրը ալբբ։

Օլիվիէ իչին պայբճատ լաղբմ օլան չէյ, պիր ան էվվել պուլունատը մէմլէքէթի թէրք էթմէք օլուպ, հալ պու քի պու մահէլլէ կիսիլմէյիպ տէ, տիկէր պիր մահէլլէ կիսիլմէսինին, մէրդումուն ինանմատ հիչ պիր էհէմմիյէթի եօգ իտի։ Պինապէրին, մէրդում տէլիգանլը Ռիշլիէօ սէֆինէսինին դաբթանբզյա կէօրիւշիւպ, պիրի Տինօրա իլէ քէնտիսի, վէ տիկէրի, դէվճէսինին եաընտան ասլա աեբրմադ իսթէմէտիկի ժօսլին իչին օրմադ իւզրէ, էքի դասրինէ թուէթտու, վէ նավլուն իւճրէթինին պիր դբամընը բէշինէն թէէտիսի էկլէտի, վէ Բէմպէօֆ բրնթբմբզբը իւզէրինտէ վագբ խանբարտան պիրինտէ ճիւղճէճ թատամ էթմէքտէն սոնրա, պէթէքբար սանատալ ավտէթ, վէ էօյլէյի պէշ սատթ կէչմիշ իլէն, սաիմէն Տօնժ շէհրինէ վասբլ օլտու։ Օրատան տախի տէրհալ պէյկիրէ սիւար օլուպ, սիւրամթլէ Սէն—Նաղէրէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էթտի։ Մէրդում էմնայի ըահատ, միւսթադպէլ իւզրինէ գօրդուսուղ պիր նաղարբա պադարադ, պունատան ադաէմ ֆիքրինի իսթիլա էթմիշ օլան էնտիշէ վէ տէհշէթին, եաղբնտա տիեարբ ախէրէ ապիմէթիյլէ միւնտէֆի օլաճաղընա թէէմին օլտու, վէ քէնտի քէնտինէ շու ատթիտէքի լաֆզլարը սէօյլէտի.

—Իւչ կիւնէ գատար, պիզի ուզադ պիր մէմլէքէթէ կէօթիւրէճէք օրան սէֆինէ, պիզիմ էլէ օղ մանպիրը հաղբգատթ ադատբնատ պիսլիւք մէսաֆէյէ հասբլ իսէճէք տիր. օլ հաղբգատթ քի, մաղալահ էկէր զահիրէ չբդաճագ օլտա, ղէվալբը Տինօրանբն մէվթինէ սէպէպ օլաճագ տբր։ Պիչարէ դատբնճբզաղ, քէնտիսինին, պէնիմնամէշրու պէվճէմ օլտուղունու ասլա պիկմէեէճէք տիր, վէ պիր քերրէ պէն, հեր կէօնտա մուխթարատան էմին օլուր իսէմ, ֆիքիր սերպէսինէթիմի եէնիտէն խթիհսալ իսիպ, պէնիմ իչին պիր ուզուրատուղուգ ալեամէթի օլան օրմուգիրը բիւեանբզ կէօրմէղանն էվվէլբի հալիմի քէսպ իսէճէյիմ։ Պիզ հէնուզ մէսուտ օրապիտիրիզ, զիրա մուհասպէթ նէբէտ իսէ, ատբզ վաթան օրատբզ տբր . . .

Օլիվիէ, Տինօրա իլէ պիրլիքտէ Ֆբրբթանիատա տահա պիր ճիւղ միւտէթ կէչիրճէք իտի իսէ տէ, օ միւտէթ զարֆբնտա պիր ֆէլաքէթ ղուհուր իտէպիլէճէկինի զանն էթմէօր իտի։ Ֆիլ վագբ մէրդում, ֆայիկի քէնտիսի օրմատբզը պիր ճինանէթտէն տօլայբ թաագիպ իտիլճէք իտի, լաքին Օլիվիէ, օլ վագթբն հիւքիւմէթ վէ բօլիսինին կէվշէքլիք վէ իդթիատրբզբզբնը պիտիկինտէն, իճրա իտիլէն թահարբիեամատան, պիր նէթիճէ հուսուլ, պլարա միւհթաճ օլտուղունա ղավիէն իսկեամի օրմուշ իտի։

Օլիվիէնին մէղքիւր զանինեամթը, ասլա հաղբգամբզ հալին խիլաֆբնտա ատ յիլ իտի, չունքի պիզ տատիտ պիլիրիզ քի, էկէր Օլիվիէնին Զէֆիր Դօգէնէ եաղմբզ օլտուղու մէքթուպ, Մօրալէս մարիֆէթիլէ, մէրդում իհթիեար խբզմէթքտարբն օտատբնատան չալընմբշ օրմատա իտի, բոյիս նաղբրբ թարաֆբնտան թայէին իտիլէն խէֆիէլերտէ տատա պիր խայլի միւատէթ Դարմէնին պադշիշէրինի ալբզ, հալ պու քի արամատա մէմուր օլտուգլարբ շախսբն էսէրինի պիրէ պուլմատատճադլար իտի, չունքի զաթէն արամատօրլար իտի։ Զիրա, ատոպրուեու ռէօյլէմէլի եա, Բարիսին իչտու միւհիթէսէմ խէֆիէլերի, Տիւպարրի էլէ վիւքէա ալէյհինտէ մուատէպէ թարիգիյէ եաղբմբզ օլան չիր վէ պէսթէլերին միւէլլիֆլերինի պուլմադ իչին, չէհրի մէգքիւրուն հեր թարաֆբնը թահարրի իթմէքլիքատէն եօրուլարադ, Նօրմանտիատա չէքիլմիշ, վէ օրատա Օլիվիէ լը Վէյեանը արամադա մէշղուլ օլաճագ եէրտէ, Համբը ճիվարլարբնտա քի մէյլատնէլէրտէ վագբթ կէչիրմէքատէ իտիլէր։

Պինապէրին թէքրարէն սէօյլէրիզ քի, Օլիվիէ միւսթագպէլի բէք գարանլբզ կէօրմէեօրտու, եաչընբզ Տինօրատա, Ֆէվգէլատէ սուրքթատ սէվմէքտէ օլտուղու սէվգիլի Պրբթանիասընը, վէ օղ կիւղէլ չիֆթլիկինի, չիսպէհէրզ պիր տախի կէօրմէմէք իւզրէ թէրք իտէճէկինի պիտիրմէքլիք լիւզումբ, մէրդումը պիր տէրէճէ սիր չարբը ենտիչ գելբեոր

պիսլիւք մէսաֆէլէր հասբլ իտէճէք տիր. օլ հաղբգամբ քի, մաղալահ էկէր զահիրէ չբդաճագ օլտա, ղէվալբը Տինօրանբն մէվթինէ սէպէպ օլաճագ տբր։ Պիչարէ դատբնճբզաղ, քէնտիսինին, պէնիմնամէշրու պէվճէմ օլտուղունու ասլա պիկմէեէճէք տիր, վէ պիր քերրէ պէն, հեր կէօնտա մուխթարատան էմին օլուր իսէմ, ֆիքիր սերպէսինէթիմի եէնիտէն խթիհսալ իսիպ, պէնիմ իչին պիր ուզուրատուղուգ ալեամէթի օլան օրմուգիրը բիւեանբզ կէօրմէղանն էվվէլբի հալիմի քէսպ իսէճէյիմ։ Պիզ հէնուզ մէսուտ օրապիտիրիզ, զիրա մուհասպէթ նէբէտ իսէ, ատբզ վաթան օրատբզ տբր . . .

Օլիվիէնին մէղքիւր զանինեամթը, ասլա հաղբգամբզ հալին խիլաֆբնտա ատ յիլ իտի, չունքի պիզ տատ

խի պիլիրիզ քի, էկէր Օլիվիէնին Զէֆիր Դօգէնէ եաղմբզ օլտուղու մէքթուպ, Մօրալէս մարիֆէթիլէ, մէրդում իհթիեար խբզմէթքտարբն օտատբնատան չալընմբշ օրմատա իտի, բոյիս նաղբրբ թարաֆբնտան թայէին իտիլէն խէֆիէլերտէ տատա պիր խայլի միւատէթ Դարմէնին պադշիշէրինի ալբզ, հալ պու քի արամատա մէմուր օլտուգլարբ շախսբն էսէրինի պիրէ պուլմատատճադլար իտի, չունքի զաթէն արամատօրլար իտի։ Զիրա, ատոպրուեու ռէօյլէմէլի եա, Բարիսին իչտու միւհիթէսէմ խէֆիէլերի, Տիւպարրի էլէ վիւքէա ալէյհինտէ մուատէպէ թարիգիյէ եաղբմբզ օլան չիր վէ պէսթէլերին միւէլլիֆլերինի պուլմադ իչին, չէհրի մէգքիւրուն հեր թարաֆբնը թահարրի իթմէքլիքատէն եօրուլարադ, Նօրմանտիատա չէքիլմիշ, վէ օրատա Օլիվիէ լը Վէյեանը արամադա մէշղուլ օլաճագ եէրտէ, Համբը ճիվարլարբնտա քի մէյլատնէլէրտէ վագբթ կէչիրմէքատէ իտիլէր։

Պինապէրին թէքրարէն սէօյլէրիզ քի, Օլիվիէ միւսթագպէլի բէք գարանլբզ կէօրմէեօրտու, եաչընբզ Տինօրատա, Ֆէվգէլատէ սուրքթատ սէվմէքտէ օլտուղու սէվգիլի Պրբթանիասընը, վէ օղ կիւղէլ չիֆթլիկինի, չիսպէհէրզ պիր տախի կէօրմէմէք իւզրէ թէրք իտէճէկինի պիտիրմէքլիք լիւզումբ, մէրդումը պիր տէրէճէ սիր չարբը ենտիչ գելբեոր

կաղմուին ու այլ և այլ կողմերէ Արաբիստեան, Դպրոցասիրաց – Արեւելեան և այլ ընկերութեանց նպաստներ կ'լինին և մեր թշուառ կացութեան իբրեւ դարման դաստիարակութիւնը կ'նկատուի, Հալէպու Հայն անտարբերը ու երկպառակ վիճակի մէջ կ'մնայ։ Իր դպրոցը ժամանակիս պահանջմանց համեմատ բարեկարգելու, իր ազգային գործերը տնօրինելու անփոյթ է։ Իր վարժարանը տակաւին ոպանդարան մ'է, ուր աշակերտներն ազգի և մարդկութեան օգտակար անդամներ լինելու տեղ հրէշներ կ'դառնան։ Ո՛չ օրինաւոր ժողով ունի ոչ վարչութիւն։ Նախորդ Դաւառական ժողովը լուծուելէ ետև՝ Դորձադիր ժողով անուանով մարմին մը կաղմուեցաւ որ միայն անունովը մնաց. յետոյ Մասնաժողով մ'քնարուեցաւ ընդհանուր քուէարկութեամբ, որու գործը պիտի լիներ եկամտից բաշխումը, բայց այդ Մասնաժողովին եօթն անդամներն ալ ամեն բան մեռնելու դատապարտեցին։

Այս անիշխանութեան գլխաւոր պատճառն երկու ճիւաղական հին կուսակցութիւններ են, որ կարծես թէ ուխտած են Ազգին տունը փլելու։ Մինչև որ անոնց երկու պարագլուխները չանհետանան ժողովուրդը չպիտի հանդարտի և որ և է օգտակար ձեռնարկութիւն մը չպիտի լինի։ Իրենց նպատակն է Ազգին ամենէ նուիրական շահերն իրենց անձնական շահուն ու կրից զոհելը։ Երբեմն ՀԷՐՈՆԵՐ ունենինք, հիմակ էֆէնտիներ, որոց մին Օսմանեան երեսփոխանութեան անդամ ընտրուած էր, որ, իր խոստման համեմատ, ազգային 40,000 ղուրուշ եկամուտով Ազգին դէպ-ղրոյը բարեկարգելու տեղ, իր զաւակներն Եւրոպա կ'ուղարկէ կղերականաց դպրոցը տարեկան 30 ոսկի վճարելով, անբնական և թերի կրթութիւն մը տալու, որ այսօր Ֆրանսայի իբրև ճնաստկար կ'դատուի և ազգային դպրոցներէ պատասխանելու ճիգ կ'լինի։ Իսկ Տէր Մարգարեաններն՝ իբրև թշնամի Ազգին, առելով կ'առնն ամեն ազգային զարգացում։ Ահա ասոնք են մեր բարոյական ու մտաւոր դահիճներն, որոց առջև մեր ազգասիրութեան և անկարողութեան շնորհիւ ուժաթափ կ'մնանք, և Ազգային Պատրիարքարանն անտարբեր։

Հալէպ 400 տուն Հայ տուն կայ. մեծ մասը բոլորովին արարացած են. այնպէս որ ոչ ազգային լեզու կ'ճանչեն ոչ ազգայնութիւն. միւս սակաւաթիւ մասն, որ Արաբկերէն եւ Զմչկածակու կղմերէն դաղթած են, տիրացութենէ անդին չեն անցնիր. իսկ քիչ մ'ազգային զգացում ու ոգի կրողները կ'հալածուին, կ'կաշկանդուին եւ ազդեցութիւն չունին։ Ազգային անվախճան խնդրութեանց մէկ յաւալի հետեւանքն է կրօնափոխութիւնը։ Բնիկ ազգէտ Հայերը քաղքիս օտարական կաթոլիկ տարրէն ճնշուած, Ազգին ծոցէն հեռացած եւ պապական դարձած են։ Այսօր այդ կաթոլիկ Հայերը 1,500 տուն կ'կաղմեն, բարոյական մահաբեր ներգործութեան տակ կ'մնան, ամեն զարգացումէ զուրկ, այնպէս որ ոչ միայն Հայերն ու Հայ կաթոլիկներն՝ այլ բոլոր քրիստոնեայք շատ քիչ բացառութեամբ որ և է յառաջադիմութեան մասին անհոգ են։ Այս խաւարին մէջ չեմ կարող նշմարել քրիստոնէութեան առաւելութիւնն իր տխմար պաշտօնէից շնորհիւ, որ առհասարակ լոյսը կ'ատեն։ Տարրեր կրօնիս Հայ՝ թէև արտաքուստ իբրև քաղաքակրթ կ'փայլին այս տեղ, բայց ներքուստ բուն դեղջուկ ՖԵԼԱՀԻՆ են, դպրոցէ զուրկ, և՝ տգիտութեան մասին՝ գրեթէ վիճակակից մահմեդական դարաւոր անշարժութեան։

Հալէպի Հայերէն զատ՝ դաւառին մէջ դտնուած տասը գիւղերու Հայ բնակիչները 2,000 տունի չափ կ'կաղմեն։ Դիւրին է ասոնց բարոյական ու մտաւոր վիճակն երևակայել Հալէպի Հայոց վիճակն աչքի առջև ունենալով։ Այս գիւղաբնակ Հայերը Կիլիկիոյ դանդաղն կողմերէ դաղթած և առ հասարակ լեռնային տեղեր բնակութիւններ հաստատած են։ Իրենց լեզուն ու դիմադրութիւնն, որ Հաճնոյ, Զէյթունի ու Մարաշի Հայոց կ'նմանին, կ'հաստատեն իրենց ծագումը։ Ասոնց Հայերէնը բուն Հայաստանի, Ռուսաստանի և ուրիշ Հայ դաղթականաց բարբառին չնմանիր։ Զայնաւոր տառերու կանոնաւոր փոփոխութեամբ բոլորովին նոր ճիւղ մը կը կազմէ։ Մխոմանի բառերու – տառը և բաղմաձանի բառերու վերջի վանկին նոյն տառը, «ի փոխուած է, ինչպէս հայ, հոյ, մարդ, մարդ, ճամբայ, ճամբան, բանալ, բանալ և այլն։ Բառին սկիզբը դտնուած եր տառին փոխուած է, ինչպէս, երկաթ, էրկաթ, երկինք, էրկինք, երես, էրես, և այլն։ Մխոմանի բառերու – տառերը ի փոխուած, ջուր, ջէր, դուռ, դո՝ռ, թէև այս տառափոխութիւնն բացառութիւններ ունի, ինչպէս սուր, թուր, խուլ և այլն։

Այս գիւղական Հայոց մէջ ոմանց լեզուն մոռցուած եւ տեղն արաբերէնը յաջողդած է, ոմանք այլանդակ արաբերենով խառն կ'խօսին։ Առ հասարակ հողագործութեամբ կ'զբաղին, Անտիոքի գիւղերն շերամապահութեամբ եւ տեղ տեղ արուեստի ու առուտուրի կ'պարապին եւ աղքատ են։ Անտիոքայ գիւղերուն մէջ պապական ու բողոքական տարրերը մտած են։ Անցեալ տարի ՇԵՐԵՐ անուն գիւղն 35 տուն լատինացան Հայ քահանայի մը շնորհիւ, որու առաջ ամեն ինչ կ'արուի հիմակ։ Շրջակայ գիւղացի Հայք՝ կրթութեան մասին՝ Հալէպի Հայոց կ'հետեւին, բնաւ դպրոց չունին, եւ՝ եթէ այս ողորմելի վիճակը շարունակուի, պիտի կորսուին։ Այս անշարժութեան դադարման կրնայ լինիլ արտաքին զօրաւոր անկախ ոյժ մը, Արարատեան ընկերութեան նման։

Կայսերական քննիչները Զէյթունէն դարձան, առժամանակեայ Դաւառական Ժողով մը կազմեցին 48 հոգիէ, որոց 20ը քրիստոնեայ եւ ամենքն ալ ազնուական դասէն են։ Այս ժողովը դանոնք նիստերը բրաւ, վարչական ճիւղերը կազմաւորելու մասք՝ Բ. Դռնէն չնուած օրինադրի մը համեմատ, ՀՐ կրճատեց, յաւելուածներ բրաւ և կեդրոնին ուղարկեց վաւերացման համար։ Կ'ըսուի թէ ժողովը ենդրած է տերութեան տուուելիք տարեկան 1/10 5ը տեղական կրթութեան յատկացընել։

Զէյթունի 135 բանտարկեալները տակաւին կ'տառապին Մարաշի բանտերուն մէջ։ Զէյթունի հիւսիսային կողմէ ութ ժամ, եւ արեւմտեան կողմէ 10 ժամ հեռաւորութեամբ երկու ամրոց կ'չինուի, ուր հարիւրական զինուոր պահպանութիւն պիտի ընեն, յայտնի չէ թէ ինչո՞ւ համար։ Զէյթունէն բառորդ ժամ հեռի սկսուած ղօրանոցը լմննալու վրայ է։ Ասոնք են կայսերական քննիչներուն քաջագործութիւնները, իսկ բարեկարգութիւն, տրդարութիւն, խնդրէն դուրս են։ Կ'վախնամ որ Կարիբտէն Սիլա պիտի խնամք։ Հիմակ յոյսերը Սայիտ փաշայի վրայ են։

Մնամ անձնուէր

Հալէպ, 26 յուլիս 1879 . . .

(Արեւելեան Մամուլ)

ԳԻՇԵՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԻՆՊԱՍՏ
ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կարգադիր Ցանձնախումբը պատեհ ունի ծանուցանել թէ քստ իւր նախորդ յայտարարութեան, հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակէ դիշեր սեպ. 23ին Հոկտ. Պէօյիւքտերէ Մքսքրլը վսեմ. Օննիկ պէյի պարտիզին մէջ, և պիտի սկսի ժամը 2ին (Եւրոպական 8)։

Շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերն հետեւեալ կերպով տնօրինուած են։

Շիրքէթի խայրիէի ապադքնթայ շոգենաւերէն մին կիրակէ օրը երեկոյ ժամը ճիշդ 10 3/4ին (տաճկ.) Մեծ կղզիէն մեկնելով պիտի հանդիպի Դաւաքէօյ, Իւսկիւտար, Գուզկունճուդ, Պէօյիւքտերէ։

Նոյն ընկերութեան մի ուրիշ շոգենաւն եւս ժամը 11 3/4ին կամուրջէն ելնելով պիտի հանդիպի Բաղտաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Բուեմլի Հիսար, Պոյաճքէօյ, Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտերէ։

Վերադարձը տեղի պիտի ունենայ կէս դիշեր ժամը 6ին լուսնի լուսով, և դարձեալ վերոյիշեալ նաւամատոյցներն հանդիպելով։

Սոյն շոգենաւուց մէջ պիտի ընդունուին միայն պարահանդիսի տոմսակ ներկայացնող տեսակ, հանդերձ ընտանեօք և առանց վճարման։

Բարտուղար Ցանձնախմբին

19 սեպտ. 1879 Դ. Ն[illegible]

խոր։ Ծաղաթ նիհանէթ քէնարի քէնարնէ,

—Պէլքի սէ, տէսի, էսասքդ ներէ սիւչարը էնարէ օլուեօրում։ Բիմ պէյիր, իհթիմալ տբր քի Տինորա, շու սէյլահաթ թասավվուրունան մէմնուն օլաճադ տբր, դիրա հէնուզ քէնարի կէնճ սիր, վէ անքն սինինէսէ օլանլար, հէման ասյիմա սէյլահաթը, վէ ափագը ճէտիսէ կէօրմէյի արզու իսթէրլէր։ Պունանան տա պայդա, պիզ սօղուգ վէ սուլութլու պիր իդիմի օլան պիր մէմլէքէթի թէրք իսթիպ, կիմնէյէ նուգքն օլան կիւղել պիր մէմլէքէթէ կիտէճէյիզ. . . Իմանի պիր ան եվվել վուդայի հալի քէնարսինէ պիլմիրմէք եվլա օլուուղունանան, պու ադշամ սէօյլէնէճէյիմ։

Օլիվիէնին Ֆիքրինէ պալմասէրի վէ անլէրէ միւմանի միւլահաղաթ հաբլ օլուուղու, վէ երիկա գէսրադ իսէ, հարէքէթինի պիր տագքդա պիրէ աղբրլաթմադսբղէն դաթք մէսաֆէ իլլէտիկի սբրատա, կիճէ դաքանլբդբ պատմնա պաշլամբշ իսի։

Օլիվիէնին, Սէն–Նազէրէ վասբլ օլմադ իչին, հէնուզ պիր ֆարսախլբդ եօլու օլուպ, հալ պու քի օ կիճէ մահիմատ օլմամաղէ, դանլբդ օրթալբդը պիւսպիւթիւն դարբամբշ օլուուղունանան, մէրդումմ տէլիգանլը, քէնարինին կիտիչինի, պիզզաթ քէնարի կէօղէրինանէն ղիեատէ, հայվանքնքն թասլիի հաբէքէթինէ լթէպիմ իլմիշ իսի։ Ֆաղաթ նիհանէթ քէնարի քէնարնէ,

—Պէլքի սէ, տէսի, էսասքդ ներէ սիւչարը էնարէ օլուեօրում։ Բիմ պէյիր, իհթիմալ տբր քի Տինորա, շու սէյլահաթ թասավվուրունան մէմնուն օլաճադ տբր, դիրա հէնուզ քէնարի կէնճ սիր, վէ անքն սինինէսէ օլանլար, հէման ասյիմա սէյլահաթը, վէ ափագը ճէտիսէ կէօրմէյի արզու իսթէրլէր։ Պունանան տա պայդա, պիզ սօղուգ վէ սուլութլու պիր իդիմի օլան պիր մէմլէքէթի թէրք իսթիպ, կիմնէյէ նուգքն օլան կիւղել պիր մէմլէքէթէ կիտէճէյիզ. . . Իմանի պիր ան եվվել վուդայի հալի քէնարսինէ պիլմիրմէք եվլա օլուուղունանան, պու ադշամ սէօյլէնէճէյիմ։

Օլիվիէնին Ֆիքրինէ պալմասէրի վէ անլէրէ միւմանի միւլահաղաթ հաբլ օլուուղու, վէ երիկա գէսրադ իսէ, հարէքէթինի պիր տագքդա պիրէ աղբրլաթմադսբղէն դաթք մէսաֆէ իլլէտիկի սբրատա, կիճէ դաքանլբդբ պատմնա պաշլամբշ իսի։

Օլիվիէնին, Սէն–Նազէրէ վասբլ օլմադ իչին, հէնուզ պիր ֆարսախլբդ եօլու օլուպ, հալ պու քի օ կիճէ մահիմատ օլմամաղէ, դանլբդ օրթալբդը պիւսպիւթիւն դարբամբշ օլուուղունանան, մէրդումմ տէլիգանլը, քէնարինին կիտիչինի, պիզզաթ քէնարի կէօղէրինանէն ղիեատէ, հայվանքնքն թասլիի հաբէքէթինէ լթէպիմ իլմիշ իսի։ Ֆաղաթ նիհանէթ քէնարի քէնարնէ,

—Պէլքի սէ, տէսի, էսասքդ ներէ սիւչարը էնարէ օլուեօրում։ Բիմ պէյիր, իհթիմալ տբր քի Տինորա, շու սէյլահաթ թասավվուրունան մէմնուն օլաճադ տբր, դիրա հէնուզ քէնարի կէնճ սիր, վէ անքն սինինէսէ օլանլար, հէման ասյիմա սէյլահաթը, վէ ափագը ճէտիսէ կէօրմէյի արզու իսթէրլէր։ Պունանան տա պայդա, պիզ սօղուգ վէ սուլութլու պիր իդիմի օլան պիր մէմլէքէթի թէրք իսթիպ, կիմնէյէ նուգքն օլան կիւղել պիր մէմլէքէթէ կիտէճէյիզ. . . Իմանի պիր ան եվվել վուդայի հալի քէնարսինէ պիլմիրմէք եվլա օլուուղունանան, պու ադշամ սէօյլէնէճէյիմ։

Օլիվիէնին Ֆիքրինէ պալմասէրի վէ անլէրէ միւմանի միւլահաղաթ հաբլ օլուուղու, վէ երիկա գէսրադ իսէ, հարէքէթինի պիր տագքդա պիրէ աղբրլաթմադսբղէն դաթք մէսաֆէ իլլէտիկի սբրատա, կիճէ դաքանլբդբ պատմնա պաշլամբշ իսի։

Օլիվիէնին, Սէն–Նազէրէ վասբլ օլմադ իչին, հէնուզ պիր ֆարսախլբդ եօլու օլուպ, հալ պու քի օ կիճէ մահիմատ օլմամաղէ, դանլբդ օրթալբդը պիւսպիւթիւն դարբամբշ օլուուղունանան, մէրդումմ տէլիգանլը, քէնարինին կիտիչինի, պիզզաթ քէնարի կէօղէրինանէն ղիեատէ, հայվանքնքն թասլիի հաբէքէթինէ լթէպիմ իլմիշ իսի։

Ֆաղաթ նիհանէթ քէնարի քէնարնէ,

—Պէլքի սէ, տէսի, էսասքդ ներէ սիւչարը էնարէ օլուեօրում։ Բիմ պէյիր, իհթիմալ տբր քի Տինորա, շու սէյլահաթ թասավվուրունան մէմնուն օլաճադ տբր, դիրա հէնուզ քէնարի կէնճ սիր, վէ անքն սինինէսէ օլանլար, հէման ասյիմա սէյլահաթը, վէ ափագը ճէտիսէ կէօրմէյի արզու իսթէրլէր։ Պունանան տա պայդա, պիզ սօղուգ վէ սուլութլու պիր իդիմի օլան պիր մէմլէքէթի թէրք իսթիպ, կիմնէյէ նուգքն օլան կիւղել պիր մէմլէքէթէ կիտէճէյիզ. . . Իմանի պիր ան եվվել վուդայի հալի քէնարսինէ պիլմիրմէք եվլա օլուուղունանան, պու ադշամ սէօյլէնէճէյիմ։

Տիկեր թարաֆոան մէրդումնուն սիւսար օլուուղու հայվան, դիքը օլունան դարանպրդա, վէ եօղլարբն ուղունուղ վէ տէլիք տէշիք օվանանան հէր տագբդա թէսատուֆ իտէն մէվանի վէ միչ քիւլթա բաղմէն, տատթա կիւնանիզ վագթը կեպլի, սերպէսթճէ եօչունա տէվամ էթմէքտէ իտի։ Նիհանէթ Օլիվիէ քէնարնտէն պիր աղ լէրատ, իկբ էվլերին ըսբդլարբ բարլատբղընբ միչահէտէ իլլէտի, վէ հէման օլ արա, հայվան պիրատէն պիրէ սարբլբբ, վէ այնի վագբթատա սիւրանթլէ հարէքէթէ պաշլաեբզ, էնարչէ վէ դօրդու ալէտմէթլէրինէ, եօլան սօլ թարաֆքնա կէչտի։ Օլիվիէ, թատպանթքնատա ասլա գօրդադբդ օլմանան հայվանքնքն, պէօյլէ պիրատէն պիրէ գօրդմասքնքն սէպէպնի նէ իտուկինի անլամադ իչին, արդասքնա ասդրու տէօնտիւ իսէ տէ, եօլան աշաղբ թարաֆլարքնատա դարբչբդ վէ դարարթբլբբ պիր երդքնատան պաշդա պիր չէյ կէօրմէմէտի, հալ պու քի մէղքիւր երքղքնքն նէ օլտուղունա պիր տիւրլիւ ադբլ իրտիրէմէտի։

Պու ճիւմլէ մէրդում ասլա տիւչարբ էնտիչէ օլմադսբղքն, չիֆթիլիեէ կէօթիւրէն չուդուր եօլա կիրտի։

Շիւպհէսիզ դարինէրլիմիզ, մէղքիւր դարարթբլբբ երդքնքն, Գարմէնին էմրի մուճիպինճէ, խէֆիէլբրանն պիրինին մարիֆէթլիլ Ֆաքիրլի վանկին նոյն տառը, «ի փոխուած է, ինչպէս հայ, հոյ, մարդ, մարդ, ճամբայ, ճամբան, բանալ, բանալ և այլն։ Բառին սկիզբը դտնուած եր տառին փոխուած է, ինչպէս, երկաթ, էրկաթ, երկինք, էրկինք, երես, էրես, և այլն։ Մխոմանի բառերու – տառերը ի փոխուած, ջուր, ջէր, դուռ, դո՝ռ, թէև այս տառափոխութիւնն բացառութիւններ ունի, ինչպէս սուր, թուր, խուլ և այլն։

Այս գիւղական Հայոց մէջ ոմանց լեզուն մոռցուած եւ տեղն արաբերէնը յաջողդած է, ոմանք այլանդակ արաբերենով խառն կ'խօսին։ Առ հասարակ հողագործութեամբ կ'զբաղին, Անտիոքի գիւղերն շերամապահութեամբ եւ տեղ տեղ արուեստի ու առուտուրի կ'պարապին եւ աղքատ են։ Անտիոքայ գիւղերուն մէջ պապական ու բողոքական տարրերը մտած են։ Անցեալ տարի ՇԵՐԵՐ անուն գիւղն 35 տուն լատինացան Հայ քահանայի մը շնորհիւ, որու առաջ ամեն ինչ կ'արուի հիմակ։ Շրջակայ գիւղացի Հայք՝ կրթութեան մասին՝ Հալէպի Հայոց կ'հետեւին, բնաւ դպրոց չունին, եւ՝ եթէ այս ողորմելի վիճակը շարունակուի, պիտի կորսուին։ Այս անշարժութեան դադարման կրնայ լինիլ արտաքին զօրաւոր անկախ ոյժ մը, Արարատեան ընկերութեան նման։

Կայսերական քննիչները Զէյթունէն դարձան, առժամանակեայ Դաւառական Ժողով մը կազմեցին 48 հոգիէ, որոց 20ը քրիստոնեայ եւ ամենքն ալ ազնուական դասէն են։ Այս ժողովը դանոնք նիստերը բրաւ, վարչական ճիւղերը կազմաւորելու մասք՝ Բ. Դռնէն չնուած օրինադրի մը համեմատ, ՀՐ կրճատեց, յաւելուածներ բրաւ և կեդրոնին ուղարկեց վաւերացման համար։ Կ'ըսուի թէ ժողովը ենդրած է տերութեան տուուելիք տարեկան 1/10 5ը տեղական կրթութեան յատկացընել։

Զէյթունի 135 բանտարկեալները տակաւին կ'տառապին Մարաշի բանտերուն մէջ։ Զէյթունի հիւսիսային կողմէ ութ ժամ, եւ արեւմտեան կողմէ 10 ժամ հեռաւորութեամբ երկու ամրոց կ'չինուի, ուր հարիւրական զինուոր պահպանութիւն պիտի ընեն, յայտնի չէ թէ ինչո՞ւ համար։ Զէյթունէն քառորդ ժամ հեռի սկսուած ղօրանոցը լմննալու վրայ է։ Ասոնք են կայսերական քննիչներուն քաջագործութիւնները, իսկ բարեկարգութիւն, տրդարութիւն, խնդրէն դուրս են։ Կ'վախնամ որ Կարիբտէն Սիլա պիտի խնամք։ Հիմակ յոյսերը Սայիտ փաշայի վրայ են։

Մնամ անձնուէր

Հալէպ, 26 յուլիս 1879 . . .

(Արեւելեան Մամուլ)

ԳԻՇԵՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԻՆՊԱՍՏ
ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կարգադիր Ցանձնախումբը պատեհ ունի ծանուցանել թէ քստ իւր նախորդ յայտարարութեան, հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակէ դիշեր սեպ. 23ին Հոկտ. Պէօյիւքտերէ Մքսքրլը վսեմ. Օննիկ պէյի պարտիզին մէջ, և պիտի սկսի ժամը 2ին (Եւրոպական 8)։

Շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերն հետեւեալ կերպով տնօրինուած են։

Շիրքէթի խայրիէի ապադքնթայ շոգենաւերէն մին կիրակէ օրը երեկոյ ժամը ճիշդ 10 3/4ին (տաճկ.) Մեծ կղզիէն մեկնելով պիտի հանդիպի Դաւաքէօյ, Իւսկիւտար, Գուզկունճուդ, Պէօյիւքտերէ։

Նոյն ընկերութեան մի ուրիշ շոգենաւն եւս ժամը 11 3/4ին կամուրջէն ելնելով պիտի հանդիպի Բաղտաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Բուեմլի Հիսար, Պոյաճքէօյ, Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտերէ։

Վերադարձը տեղի պիտի ունենայ կէս դիշեր ժամը 6ին լուսնի լուսով, և դարձեալ վերոյիշեալ նաւամատոյցներն հանդիպելով։

Սոյն շոգենաւուց մէջ պիտի ընդունուին միայն պարահանդիսի տոմսակ ներկայացնող տեսակ, հանդերձ ընտանեօք և առանց վճարման։

Բարտուղար Ցանձնախմբին

19 սեպտ. 1879 Դ. Ն[illegible]

—Ամէնի եիւրէկիմտէ սբդմամա ասլա եսրուլմամ։ Զամէն սէն խասֆիֆ վէ թաթլը պիր եիւք օլտուղուն իչին, էկէր իդթիդա իմմէ, սէնի տիւնեանքն օլ պիր ուճունա դաատար թաչբրբմ։

—Պէլքի պիր կիւն տիւնեանքն օլ պիր ուճունա դաատար տա կիտերիղ, տեեու ճէվապ վիրտի Տինորա կիւլէրէք։

Օլիվիէ պու սբրատա սիւքիւթ իմմի իսէ տէ, ֆիքրինանէն,

—Ա՜հ, պիչարէ սէվկիւրիմ, պիչսէն, շու թամամինին նէ գաատար եադքն վադբթատա մէվդբի ֆիկիր կէլէճէք տիր, տէսի, վէ իչ կիւն սօնրա թէրք իսէճէք օլտուղբբբ սալանա պիր տիթքբ նազար իլլէ, սահիհէն միւթէսսիր օլտու։

Օլ էնատէ մէղքիւր սալա, էն մահիր բէսատքն ֆբբչալարբբյա նազշ օլունմանա լաեբգ մէրիմէպէտէ պիր կիւզելիք քէսպ իմմիշ իսի, չէօյլէ քի օլ կիւնիւ համատէրին օլտուղունատան, ժօպին, թաշատան եաբբլմբշ օլան վասի չբմինէնին իչինատէ, գուրու ադամ տալբ վէ քէօքլէրինանէն պիչիճէք պիր աթէշ եադմբշիտի, վէ պու աթէշին ուֆաճբդ ալեվ վէ դբղբլճբմբրբ եիւքսէքլէրէ գաատար չբդարագ, տիվարբն աչբդ բէնկ պօեպարբբ իւզերի շաֆդ վիրմէքտէ, վէ ատմա ատաթքն պադբբ գարլամաքնքբ ճէվահէր կիպի բարբլատմադատա, վէ կէմի դարատանբ խնֆիֆօրմանք

—Ամէնի եիւրէկիմտէ սբդմամա ասլա եսրուլմամ։ Զամէն սէն խասֆիֆ վէ թաթլը պիր եիւք օլտուղուն իչին, էկէր իդթիդա իմմէ, սէնի տիւնեանքն օլ պիր ուճունա դաատար թաչբրբմ։

—Պէլքի պիր կիւն տիւնեանքն օլ պիր ուճունա դաատար տա կիտերիղ, տեեու ճէվապ վիրտի Տինորա կիւլէրէք։

Օլիվիէ պու սբրատա սիւքիւթ իմմի իսէ տէ, ֆիքրինանէն,

—Ա՜հ, պիչարէ սէվկիւրիմ, պիչսէն, շու թամամինին նէ գաատար եադքն վադբթատա մէվդբի ֆիկիր կէլէճէք տիր, տէսի, վէ իչ կիւն սօնրա թէրք իսէճէք օլտուղբբբ սալանա պիր տիթքբ նազար իլլէ, սահիհէն միւթէսսիր օլտու։

Օլ էնատէ մէղքիւր սալա, էն մահիր բէսատքն ֆբբչալարբբյա նազշ օլունմանա լաեբգ մէրիմէպէտէ պիր կիւզելիք քէսպ իմմիշ իսի, չէօյլէ քի օլ կիւնիւ համատէրին օլտուղունատան, ժօպին, թաշատան եաբբլմբշ օլան վասի չբմինէնին իչինատէ, գուրու ադամ տալբ վէ քէօքլէրինանէն պիչիճէք պիր աթէշ եադմբշիտի, վէ պու աթէշին ուֆաճբդ ալեվ վէ դբղբլճբմբրբ եիւքսէքլէրէ գաատար չբդարագ, տիվարբն աչբդ բէնկ պօեպարբբ իւզերի շաֆդ վիրմէքտէ, վէ ատմա ատաթքն պադբբ գարլամաքնքբ ճէվահէր կիպի բարբլատմադատա, վէ կէմի դարատանբ խնֆիֆօրմանք

Մա մէմնունկյյէ զաղէթալարտա, Իզմիր առաջնորդու դեր. Մելքիսեդեկ սրբազանա, թէպտիլէն, Իքինճի բիւթպէտէն պիր գրթա մէճիտիյէ նիշանը դիշանը եթա պույրուլտուղու օգունմուշ տուր։

Ամեն. Խրիմեան սրբազանքն Վանա ազիմէթ իտէճէկի, չօգ տէքա զաղէթալարտա օգունմուշ իսէտ, պու կիւնլերտէ սահիհէն կիտէճէկի անպաշքընշ տրը։

Մելլէթիմիզ զաղէթալարընտա օգունան մէքթուպլարքն հէման քեաֆիֆսինտէն, թաշրալարտա զուլում ու թէատտի վէ էմնիյյէթսիզլիկկին տեվամ իթմէքտան օլտուղու շէօյլէ տուրտուն, պաղը եէրլէրտէ նէվ վէ տէրէճէլէրինին արթմագտա օլմտը տախի անպաշքընմագտա, վէ զիեատէսիյլէ պատիի թէէսիւֆ օլմագտա տրը։

Մանիթէօր տիւ Դոմէրա զաղէթտը, տիւնքի, նիւսխէսինտէ, Հասունխթ մէնպաքնտան ալքշ օլտուղու պիր թէպիզաթա պինտէն, «Պապը Ալինին, Անթիհասունխթլէրէ նէ՝ պիր իտարէ մէճլիսի, վէ նէ՝ պիր ճէօմտաթ միհրի մտա իթմէտիկինի, էվ պիլաքս Անթիհասունխթլէրին, այրը պիր ֆիրդա հիւքմիւնտէ դալտրգճա, կերէք էրմէնի Դաթօլիք վէ կերէք Շարդ Դաթօլիքլերի Նամքյլա ճանիպզ Պապը Ալինտէն թանքլմատգլարքնը» պէեան էյլէմիշ տիր։

Հալպուքի պիդիմ ալտրգմիշ մանիւմաթը մէվսուդէեէ նազարէն, Մանիթէօրիւն, Հասունխթ մէնպաքնտան ալտրգը թէպիզաթ բէք եանլըշ տրը, վէ մուգատտէմա եաղմշշ օլտուղումուզ իւղրէ, Պապը Ալի, Անթիհասունխթլէրին, էրմէնի Դաթօլիք տէեու թանքլմալարքնա մուվաֆֆագաթ իթմիշ, վէ հաթթա չքգան սալը կիւնիւ ադա օլունան մէճլիսի վիքէլատա պու խուսուս թահթը թէդէքբիւրէ ալքնագրագ, եէվմի մէդքիւրատ պա թէդքէրէյի մախսուս Պապը Ալիեէ տալէթ խիրմիշ օլան Անթիհասունխթ միլթէպէրանքնա, պաշ վէքեալէթ միսմէշարքրքնա, վէ օրատան տախի մէգահով միւտիրի Զիվէր պէյ կիթապքէրինտէ, մէդքիւր պույրուլթուեը պու կիւնքի ճումատա իրթէսի կիւնինէ գատար դալէմէ ալքնբպ, իմզա խալէճէկի, վէ եէվմի մէդքիւրատ կէլիպ ալմալարը ճէվապը վէրիլմիշ օլտուղունտան, ճէվապը մէդքիւր մուճիպլինճէ, պու կիւն տախի Անթիհասունխթլէրտէն պաղը զաթքարքն պույրուլթուեը ալիպ ատմա կիտէճէքլերի թահդրդ ղրքնմշ տրը։

Մէդքիւր զաղէթանքն, եինէ օղ պէնտինտէ, քիլիսէլերէ միւթէսարրքի օլմագ խուսուսունտա, Հասունխթլէր իլէ Անթիհասունխթլէր պէյնինտէ վուղու պուլան միւճատէլէլերին, խրիսթիանքզդա եաղբշբր չէյլէր օլմատրգը իֆֆատէսինէ կէլինճէ, կերչի պու խուսուստա պիզտախի քէնտիսիյլէ հէմէֆքեարրդ, լաքին շուրաեը խաթքրտան չքդարամաեքզ քի, մէդքիւր շայեանը թէէսսիւֆ միւճատէլէլերէ ասրլ սեպեպ Անթիհասունխթլէր օլմաեքզ, Հասունխթլէր տիր, նասրլ քի Սամաթիա քիլիսէսի պու տէտիկիմիզէ իապաթ տրը. հալպու քի Անթիհասունխթլէրին քէնտի քիլիսէլերինի վէ սայիր էմլագլէրինի մուհաֆազա եօլունտա կէօսթէրտիքլերի զայրէթ վէ իգտամ տախի թատպիի տիր, չիւնքի հիչ քիմսէ, քէնտիկիկնտէն դալգրզպ, «Սիզ Դաթօլիք տէյիլսինիզ, վէ ասրլ Դաթօլիք պիզիզ. պինապէրին օ նամտա եաբրքմշ օլան քեաֆիֆէյի քիլիսէ վէ էմլաք պիզզ այիա տիր» տիեէրէք, հաղրդաթէն օ քիլիսէ վէ էմլաքա ճէպզրէն սահիպ օլմագլրզա դալգրշամաղ, վէ դալգրշարդընտա, տիկէր թարաֆտան մուխալիֆէթ կէօրմէսի իգթիզա իսէր։ Վէ էկէր պէօյլէլիքլէ սահիպլի էմլագ օլմագ ըղրմ կէլսէ, հէր քէս տախի օ եօլ իլէ շունուն պունուն մալինէ սահիպ օլմագլրզա դալգրշրր։

Զիւնքի շու սօն վագրալարտա, պաղը ըեամի զէվաթ թարաֆքնտան վուղու պուլան իֆֆատաթա պագրյբրտա, շիմտիեէ գատար, կերէք նէֆսի Իսթանպոլտա վէ կերէք թաշրալարտա Անթիհասունխթլէրին եէտինտէն չքդրզ, Հասունխթլէրին եէտինէ կէչէն քիլիսէ վէ էմլաքը սայիրէ, հիւքիւմէթի Սենիյյէնին էմրի վէ թալիմաթքյլա կէչմէյիպ, իլլա տէտիսէ վէ ճէպզ թարիգեյէ կէչմիշ տիր, վէ պու նիւզաէն միւճատէլաթ վուղու պուլմաքը, նասրլ քի տէտիք, թասլի պուլունմուշ տուր։ Իմտի, մէդքիւր շայեանը թէէսսիւֆ միւճատէլաթքն էօնինինէ ալմագ իչին, պունատան ադատէմ Անթիհասունխթլէրէ բաթրիգլիգ վերիլմիկի զէման օլտուղու կիպի, պու քէրրէ տախի մանտուպ վէ մատաղուլ օլան վիքէյայի տէվլէթի Ալիեէտէն, վէ միւսլիմ վէ զայրը միւսլիմ միլլէթլէրին իսլէմաբնտան, վէ Հասունխթ վէ Անթիհասունխթլէրին պիզարաղ միւթէպէրանքնտան միւրէքքէպ, տէվլէթճէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իտիլմէլի, մէդքիւր քիլիսէ վէ էմլաքքն հաղրդ թասարրուֆունա տայիր մէդքիւր գօմիսիօնտա տրիզ ու ամիդ իտիլէն միւզաքէրտաթ իւզէրինէ, վէրիլէն գարար, թարաֆէյնէ թէպլիզ վէ իլան օլունմալը տրը։ Պու սուրէթլէ, վէ հաղգ ու ատալէթ իւզրէ պու մէսէլէ թէսլիեէ օլունուր իսէ, հիչ շիւպհէսիզ եօք տուր քի, օլ վագրթի, Մանիթէօրիւն պիհաղրն Խրիսթիանքզդա լաեբդ կէօրմէսիկի մէդքիւր միւճատէլաթ տախի օրթատան գալդրմշ օլուր, եօգտա, միւճատէլաթք մէղղուրէնին հէր վագրթի տէվամ իթմէսի, թասլիաթք մանալահաթ իղթիզասքնտան տրը։

* * *

Մամէմնունկյյէ խապէր ալտրգմշգա կէօրէ, միլլէթիմիզին Անթիհասունխթ դրամը միւթէպէրան ֆամիլեալարքնտան պիր դաչ եիւզ նէֆէր դատրքլար, մուախխարէն Հասունխթլրին եէտի զասլիթքնա կէչմիշ օլան Ս. Յակոբ մէքթէպինտէն թարա խալէն ֆուգարա չօճուգլարրքյա սայիր պիչարէկեան չօճուգլարքնա մախսուս պիր մէքթէպ ալմագ նիեէթի մէմուհէսիյլէ պէյնէրինտա պիրճէմկյյէթ թէշքիլ իթմիշ, վէ պու կիւն տախի Պէյօղլունտա վաղը Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինին ագարէթլէրինտէն պիրինտա իճթիմա խտերէք, նիեէթի մէդքիւրէնին իճրաաը իչին ըղրմ կէլէն թէտապիրի իթթիխազ իթմէքլիկէ դատար էլիրմիշլէր տիր։

Միւսիլիէյհիւմա գատրքարքն շու թէշէպպիւսլէրի, հաղրդաթէն չայեանը թագտիր վէ թահսին օլմագլէ, տէվամ վէ մուվաֆֆագրյեթլէրինի թէմէնինի, վէ ումում միլլէթիմիզին, վէ պիլ խասսա քեաֆիֆէյի Անթիհասունխթլէրին օլ ուղուրտաֆտրրդի հիմմէթ վէ մուավենէթ իթմէմէլերինի իսթար էյլէրիզ։

ՄԷԶՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ՕԱՏԿԱՑԵԱԼ

Վարժարանս բացուած է. և արդէն սկսած է ընդունել դիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտուհիք. թուականէս սկսեալ դասախօսութեանց խսկ ձեռնարկուած է։

19 Մեպտ. 1879 Մ. Ս. Գեղեցիկեան
Իճառիկ

ՍՈՒԼԵՆԼԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Սուրէնեան երկսեռ վարժարանն այս անգամ Գումգաբու Հիսար տիպի թիւ 81 ընդարձակ տունը փոխադրուած է և դասախօսութիւնք սկսած են սեպտեմբեր 17էն։ Աշակերտք եւ աշակերտուհիք դ'ընդունուին դիւրամատչելի թոշակով. ընդարձակ տեղեկութեանց համար վարժարան գալով տեսնելու է։

ԹԱՍՀԻՀ

Տիւնքի նիւսխէսիզին տէօրտունճիւ սահիֆէսի պիրինճի սիւթունքնտա տէրճ խիրմիշ օլան Խաչքէօյ մէքթուպքնտաքի «1877 մայիս 1 թարիխի» 1879 մայիս 1» օլաճագ տրը։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԱՐՅԱՆ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԻԼԱՆԱԹ

Մքսրրը Նէշաթ պէյին Գասրը դաբիհէսինտէ մուզիմ իղղէթլու Թահիր էֆէնտինին զիմմէթինտէ պա իլամ ա-

---

ԹԱՖՄԻԼԼԻ ԴԱՋԱՄԻԱ

1880 սէնէսինէ մախսուս օլան պու Դաղամիա հէր սէնէ չքգարքլանլարտան չօգ զիեատէ վուգուտթը զէման հաղքնտա աչքդ վէ թաֆսիլլի մալիմաթը հավի վէ լիյալար հաղքնտա իլավէսի իլէ նէշր օլմուշ օլարագ էհվէնճէ եանի 2 դշ ֆիյաթ իլէ Զապմաշճքլար եօգուշունտա Նօ. 20 Դաֆտիֆեան քիթապխանէսինտէ սատքլմագտա տրը։

Մէլլէրի Բ-ը-ֆ-ք-ա-ն 16,000 ֆրանգ
Գ-ա-ւ-ա-ֆ-Բ-ա-ն վէ-ա-լ
Բ-ա-ն գրաքնե-
Նայիլ Օ-ա-շ-տ-ա-ր։

QUINA LAROCHE
ՔԻՆԱ ԼԱՐՕՇ

Իշտահ աչրպ գուվլէթի վիրէն իշլու չէ-ւրբրի ըստրուպ գանը չաղալքը վէ գուվ-վէթ վիրիր վէ գանսրզ, լիմֆալը, վէ սրբրաճալը ատամլարա չօգ ֆայիտէլի տիր։
Իսթանպոլտա պիյիք է զախանէլէր-տէ սատքլրր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա, 3 Հոկտեմբեր

Ինկլիզ գոնսոլսի	97-15/16
Էսհամը Ումումի աչքրրը	11-15/16
» » գարանտը	11-13/16
1863 Իսթիգրազը	15-
1869 »	15-3/4
1871 »	56-
1872 (Պան տիւ Թրէզոր)	22-
1873 »	12-7/8
1877 »	
Օսմանը Պանդասը	10-3/4
Բուսխա իսթիգրազը 1873	39-1/2
Մքսրը իսթիգրազը պիրլէշմիշ	49-5/8
» իմթիեազը (չքմէնտը.)	76-3/4
Իլլինոյսի	
Տարիա «անիկ	60-3/4
Մքսրրն Բօշիտ իսթիգրազը	82-7/8
1877 Մանարիսթան էսհամը	82-5/8
Դամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	

Բարիս, 3 Հոկտեմբեր

Ֆրանսզ ֆոնտոսու 3 %	85-70
» » 5 %	118-90
» » 3 % Ս.	
Մարթիսմանը	85-70
Էսհամը Ումումի աչքրրը	12-15
» » գարանտը	11-87 1/2
1865 Իսթիգրազը	74-57 1/2
1869 »	67-
1873 »	65-
Բուսխի չքմէնտը. Թահվիլա.	46-
Օսմանը Պանդասը	321-25
Գրէսի Լիոնէ	950-
Իթալիա ֆոնտոսու	81-
Բուս ֆոնտոսու 3 % (1877)	92
Մքսրը իսթիգ. պիրլէշմիշ	249-37 1/2
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	15-1/4
Դամպիս Լօնտրա իւղէրինէ	25-25

Բարիս, (Գուրբար) 3 Հոկտ.

Ֆրանսզ ֆոնտոսու 3 %	118-32 1/2
Էսհամը Ումումի	11-37 1/2

Վիէննա, 3 Հոկտ.

Ահիս	
Լօնտրա իւղէրինէ դամպիա	116-20
Բուսխի տէմիր եօլ Թահվիլաթը	21-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. Սեպտ. 21 ադմ. դր.	12-50
» » Սեպտ. 22 սպհ. աչ.	12-50
» » Էն եիքսէք	12-31
» » Էն աչաղը	12-28
» » Սաաթ 3 տէ	12-29
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	61-
1865 » » 6 % ֆ.	
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	67-
1872 » (Պան տիւ Թրէզոր	21-1/2
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	64-
Բուսխի չքմէնտքիր	45-
Բէրար	2 1/2
Հէվպէսիզ	2-
Սգչէ ֆայիզի	-9

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէսի ժէնէրալ 6 %	4-3
Սօսիէթէ ժէն 6 %	4-8
Իսթանպոլ Պանդասը	8-30
Սօսիէթէ Օթօման	3-3
Թրամվայ 5 %	4-15
Լամբրօմ (մատէն)	66-1/2

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանը լիրասը 100 ղրշան	Ղ. Փ.
Ինկլիզ լիրասը	109 29
Ֆրանսզ ալթունու	87-22
Բոլ	90- 2
Գրիմսկ ալթունու	51-12
Պէեալ մէճիտիյէ ֆարդը	8-24
Մէթալիք	118-
Պէշիք	117-20
Պագրը	110-
Գարպոն գայիմէսի գարիք	8-75

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիքսէք	74-1/2
Էն աչաղը	745-
Սաաթ 3 տէ	747-1/2